

UZASADNIENIE

Pozwem z 10 kwietnia 2018 r. M. P. wystąpiła przeciwko (...) Bankowi (...) S.A. w W. o pozbawienie, w całości, wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego numer (...), na podstawie którego prowadzona jest egzekucja przez Komornika przy Sądzie Rejonowym w Brzezinach A. J. w sprawie Km 133/17.

Powódka zakwestionowała istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu – wskazała, że umowa kredytu mieszkaniowego jest nieważna z mocy prawa, względnie zawiera klauzule abuzywne, przez co nie nastąpiły okoliczności uprawniające bank do wypowiedzenia umowy, które dokonane zostało przez osoby nieuprawnione do działania w imieniu banku. Nadto podniosła, że strony zawarły ugodę dokonując modyfikacji wartości zobowiązania na kwotę nieodpowiadającą treści nadal wykorzystywanego przez bank bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, co powoduje, że po zawarciu ugody pozwany powinien wystawić nowy BTE.

(pozew, k. 3-96).

W odpowiedzi na pozew, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości

(odpowiedź na pozew, k. 167-224).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

9 września 2008 r. w Ł. strony zawarły umowę kredytu mieszkaniowego (...), zgodnie z którą pozwany udzielił powódce, na zmienny procent, kwoty 205 448,68 CHF na zakup nieruchomości. Zgodnie z o.w.u. kwota ta wypłacona miała być, w przypadku finansowania zobowiązań w Rzeczypospolitej Polskiej, w walucie polskiej, według kursu kupna dla dewiz obowiązującego w (...) SA w dniu realizacji zlecenia płatniczego, według aktualnej Tabeli kursów, to jest Tabeli kursów (...) SA.

(umowa, k. 121-133).

Pismem z 20 stycznia 2014 r. pozwany bank wypowiedział powódce w.w. umowę kredytu, w części dotyczącej warunków spłaty z powodu braku spłaty wymagalnych rat. Jako termin wypowiedzenia wskazano 30 dni od dnia następującego po dniu doręczeniu wypowiedzenia. Kwotę do spłaty wyrażono w (...).

(wypowiedzenie, kopia k. 99).

21 marca 2014 r. pozwany bank wystawił przeciwko M. B. Tytuł Egzekucyjny nr 271/2014 r. Postanowieniem z 3 kwietnia Sąd nadał mu klauzulę wykonalności.

(BTE, k. 4 i postanowienie, k. 19 w załączonych aktach II Co 2213/14; BTE, k. 307, postanowienie, k. 308).

20 czerwca 2014 r. strony zawarły „Umowę ugody nr (...) do umowy kredytu mieszkaniowego (...) (...) z 9 września 2008 r.”.

Jej przedmiotem było określenie nowych warunków spłaty zadłużenia z tytułu umowy Kredytu mieszkaniowego (...) (§1 ust. 1) z 9 września 2008 roku. Ugoda została zawarta na okres 111 miesięcy szczegółowo określonym w harmonogramie spłaty (§ 1 ust. 6).

Strony określiły m.in, że:

- stan zadłużenia na 20 czerwca 2014 r. wynosi 159 009,02 CHF (§1 ust. 3) a całkowita kwota do zapłaty przez powódkę wynosi 201 672,43 CHF, przy RSO 5,880670% (§ 1 ust. 7);

- powódka uznała w całości zadłużenie wobec pozwanego i zobowiązała się je spłacić na warunkach określonych w ugodzie;

- spłata zadłużenia wraz z dalszymi odsetkami miała nastąpić zgodnie z harmonogramem stanowiącym integralną część ugody;

(ugoda, k. 100-103; harmonogram spłat, k. 104-106)

W ugodzie wskazano, że brak spłaty zadłużenia w terminie i kwocie wskazanej w harmonogramie, skutkuje, że następnego dnia niespłacona kwota staje się zadłużeniem wymagalnym i przeterminowanym (§3 ust. 8). Jednocześnie postanowiono, że pozwany może wypowiedzieć ugodę w przypadku niedotrzymania przez powódkę zobowiązań określonych w ugodzie, negatywnej oceny zdolności kredytowej albo zagrożenia upadłością. Po upływie terminu wypowiedzenia ugody całość niespłaconego przez powódkę zadłużenia staje się zadłużeniem wymagalnym i przeterminowanym. (§ 8)

(ugoda, k. 100-103; harmonogram spłat, k. 104-106)

Strony ustaliły również, że:

- uгода nie stanowi odnowienia długu w rozumieniu art. 506 k.c. (§13);

- warunki spłaty określone w umowie z 9 września 2008 r. przestały obowiązywać tj. zadłużenie spłacane jest na warunkach określonych w ugodzie (§14).

(ugoda, k. 100-103; harmonogram spłat, k. 104-106)

Komornik Sądowy prowadził, na wniosek pozwanego, postępowanie egzekucyjne na podstawie BTE z 21 marca 2014 r. przeciwko M. P. sygnatura akt Km 1099/14.

Po zawarciu powyższej ugody, postanowieniem z 4 września 2014 r., na wniosek wierzyciela, Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne przeciwko M. P..

(postanowienie, k. 314-314v.).

Pismem z 20 maja 2016 r. pozwany, wypowiedział warunki spłaty zobowiązań wynikających z umowy kredytu określone w umowie ugody z powodu braku spłaty zobowiązań z terminem 30 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia.

M. P. nie odebrała przesyłki poleconej z wypowiedzeniem.

(wypowiedzenie, k. 107; koperta, k. 323; potwierdzenie odbioru, k. 323v.).

W dniu 24 stycznia 2017 roku, na wniosek pozwanego banku Komornik ponownie wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko M. P. na podstawie BTE z 21 marca 2014 r. (sygnatura akt Km 133/17).

(wniosek, postanowienia w załączonych aktach Km 133/17).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Zaistnienie przedstawionych faktów nie było przedmiotem sporu, choć powódka kwestionowała to, że wypowiedzenie dokonane było przez osoby nieumocowane. Dla rozstrzygnięcia z powodów, o których mowa poniżej, nie miało to jednak znaczenia. Z tego samego powodu Sąd oddalił wnioski dowodowe stron, ograniczając się do dokumentów w postaci umowy z 9 września 2008 roku, Bankowego Tytułu Egzekucyjnego i dokumentów zawartych w aktach egzekucyjnych oraz o nadanie klauzuli wykonalności, a także ugody dotyczącej warunków spłaty. Ich treść wystarczała do ustalenia sekwencji zdarzeń mających znaczenia dla oceny zasadności powództwa.

Sąd zważył:

Powództwo jest zasadne w całości.

Zgodnie z przepisem art. 840 § 1 pkt. 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście. W myśl zaś art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. dłużnik może w drodze procesu żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane.

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie zachodzi pierwsza z wymienionych wyżej podstaw – powódka zasadnie kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego zahaczanym bankowym tytułem egzekucyjnym.

Decydująca w tym zakresie jest ocena treści ugody z 20 czerwca 2014 r., mocą której strony na nowo ustaliły warunki spłaty zobowiązania powódki wynikającego z umowy z dnia 9 września 2008 roku. W ugodzie tej, nie będącej wprawdzie nowacją (§ 13 ugody w związku z art. 506 § 2 k.c.), powódka uznała w całości zadłużenie wobec pozwanego banku, niemniej jednak zobowiązała się je spłacić na warunkach określonych na nowo w ugodzie. Jednocześnie strony jednoznacznie wskazały, że warunki spłaty określone w umowie kredytu z 9 września 2008 r. przestały obowiązywać, a zadłużenie ma być spłacane zgodnie ze stanowiącym załącznik do ugody harmonogramem. Oznacza to, że ustał stan wymagalności wierzytelności, w oparciu o jaki wystawiono bankowy tytuł egzekucyjny z 21 marca 2014 roku. Strony na nowo ustaliły termin wymagalności rat przewidując jednocześnie możliwość wypowiedzenia warunków ugody i ponowne postawienie całości wierzytelności w stan wymagalności po upływie terminu tego wypowiedzenia (§ 8 ugody). Tym samym nieaktualny stał się obowiązek stwierdzony wygenerowanym wcześniej tytułem, albowiem obowiązek ten otrzymał nowa treść.

W ugodzie nie znalazła się klauzula warunku rozwiązującego, strony nie przewidziały, aby ugodą automatycznie tracić miała skuteczność w przypadku niedotrzymania warunków spłaty określonych w nowym harmonogramie. Szczegółowo natomiast, jak już wspomniano, określono sposób jej wypowiedzenia – co zresztą pozwany Bank w dalszej kolejności uczynił 20 maja 2016 r., ale nie podjął już po tym dniu starań o pozyskanie tytułu egzekucyjnego. Dodatkowo wskazać należy, że strony nie umówiły się na zawieszenie egzekucji (w ugodzie w ogóle nie ma mowy o bankowym tytule egzekucyjnym i toczącym się postępowaniu wykonawczym), a wierzyciel wniósł o umorzenie postępowania egzekucyjnego, co komornik uczynił w sprawie Km 1099/14 prowadzonej było na podstawie BTE z 21 marca 2014 r..

Skoro pozwany Bank pismem z 20 maja 2016 r. wypowiedział warunki spłaty określone w ugodzie, to od tego momentu mówić można, ewentualnie (Sąd nie rozstrzygał w tej sprawie ważności zobowiązania powódki i jego treści oraz wysokości) ponownie o wymagalności całości wierzytelności strony pozwanej mającej swe źródło w dwóch umowach z roku 2008 i z roku 2014, z których dopiero obie składają się na treść zobowiązania.

Oczywiście Sąd nie kwestionuje, że strony zobowiązania mogą na etapie postępowania egzekucyjnego ustalić, że zostanie ono wstrzymane (zawieszone, a nawet umorzone, co w praktyce raczej zawieszone), a dłużnik uzyska możliwość spłaty całości już wymagalnego zobowiązania w ratach, z rygiorem powrotu do egzekucji na wypadek niewywiązywania się z ustaleń. Różnica między taką możliwością a niniejszą sprawą jest jednak taka, że strony w niniejszej sprawie umówiły się zupełnie inaczej, niwelując stan wymagalności wierzytelności. Powyższe oznacza, że prowadzenie egzekucji na podstawie BTE z 21 marca 2014 r. jest niedopuszczalne. Przedmiotowy BTE obejmuje bowiem na obowiązek, który przestał w ujętym w nim kształcie istnieć.

Na marginesie powyższych rozważań wskazać należy, że wyeliminowanie z obrotu prawnego BTE, nastąpiło po wyroku TK z kwietnia 2015 r. I choć wcześniej wystawione bankowe tytuły egzekucyjne zachowano w obrocie prawnym, to z pewnością instytucje ta traktować należy, w razie wątpliwości, zważając.

Mając na uwadze powyższe Sąd uwzględnił powództwo w całości nie rozważając innych zarzutów strony powodowej, jako że omówiony był do takiego rozstrzygnięcia wystarczający.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik. Koszty poniesione przez stronę powodową wyniosły łącznie 10.817 zł (wynagrodzenie dla pełnomocnika – 10.800 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł). Wynagrodzenie pełnomocnika powódki ustalone zostało przez Sąd z uwzględnieniem rodzaju i stopnia złożoności sprawy oraz nakładu pracy pełnomocnika na podstawie § 2 ust. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800 z dnia 2015.11.05). Ponieważ strona pozwana przegrała proces w całości, sąd zasądził od niej na rzecz powódki kwotę 10.817 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W myśl art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.), których strona nie miała obowiązku uiścić, sąd w orzeczeniu kończącym obciążę przeciwnika, jeżeli istnieją ku temu podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Strona powodowa została w niniejszym postępowaniu – postanowieniem z 23 maja 2018 r. (k. 161) zwolniona od kosztów sądowych w całości, nie miała zatem – na podstawie art. 96 ust.1 pkt 10 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, obowiązku ich uiszczenia. Wobec powyższego Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 1 000 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu.